

Váš dopis zn./ze dne:

Č. j.:

MHMP 838060/2023

Sp. zn.:

S-MHMP 582299/2023

Vyřizuje/tel.:

Mgr. Vendula Bušková

236 003 302

Počet stran/příloh: 7/0

Datum:

24. 4. 2023

Rozhodnutí

Odbor ochrany prostředí Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „OCP MHMP“), jako příslušný nadřízený správní orgán ve smyslu ustanovení § 149 odst. 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s ustanovením § 31 odst. 1 a § 81 odst. 3 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, **přezkoumal závazné stanovisko vydané** podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), odborem ochrany životního prostředí Úřadu městské části Praha 5 (dále jen „OŽP ÚMČ Praha 5“) pod č. j. MC05/110649/2018/OŽP/Křeh ze dne 8. 10. 2018 pro účely společného územního a stavebního řízení k záměru „Plavební komora Praha – Staré Město“, na základě žádosti Povodí Vltavy s. p., Holečkova 3178/8, Praha 5, IČO: 70889953, a ve zkráceném přezkumném řízení dle ustanovení § 98 správního řádu

r o z h o d l t a k t o :

Podle ustanovení § 149 odst. 8 správního řádu se závazné stanovisko OŽP ÚMČ Praha 5 č. j. MC05/110649/2018/OŽP/Křeh ze dne 8. 10. 2018 ruší.

Odůvodnění

Dne 20. 3. 2023 obdržel OCP MHMP žádost Ministerstva zemědělství, odboru státní správy ve vodním hospodářství a správy povodí (dále jen „MZe“) o změnu nebo potvrzení závazného stanoviska odboru ochrany životního prostředí Úřadu městské části Praha 5, č. j.

MC05/110649/2018/OŽP/Křeh ze dne 8.10.2018 (dále též jen „napadené závazné stanovisko“), ve věci kácení dřevin v souvislosti se záměrem „Plavební komora Praha – Staré Město“.

OCP MHMP se k uvedenému závaznému stanovisku vyjadřoval již ve své písemnosti č. j. MHMP 608204/2020 ze dne 7. 5. 2020, kdy konstatoval, že jej shledává nezákonným. Vzhledem k tehdejší zákonné úpravě ust. § 4 odst. 9 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), nemohl OCP MHMP uvedené závazné stanovisko zrušit nebo změnit, protože uplynula jednoletá lhůta od jeho vydání. *(Podle ust. § 4 odst. 9 stavebního zákona je možné nezákonné závazné stanovisko dotčeného orgánu, vydané pro účely řízení podle tohoto zákona, zrušit nebo změnit správním orgánem nadřízeným dotčenému orgánu pouze v rámci odvolacího řízení proti rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno, postupem podle § 149 odst. 5 správního řádu. Na postup nadřízeného správního orgánu se přiměřeně použijí ustanovení o přezkumném řízení podle § 94 a násl. správního řádu, včetně lhůt podle § 96, s tím, že lhůta jednoho roku se počítá ode dne vydání závazného stanoviska dotčeného orgánu.)*

Toto problematické ustanovení stavebního zákona bylo však novelizováno zákonem č. 403/2020 Sb. s účinností od 1. 1. 2021. Po této změně zákona je již možné nezákonné závazné stanovisko zrušit na základě ust. § 149 odst. 8 správního řádu v přezkumném řízení; přezkumné řízení lze zahájit do 1 roku od právní moci rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno; závazné stanovisko nelze v přezkumném řízení zrušit nebo změnit po uplynutí 15 měsíců od právní moci rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno.

Napadené závazné stanovisko bylo podkladem pro rozhodnutí vodoprávního úřadu o společném povolení stavby vodního díla „Plavební komora Praha – Staré město“ ze dne 6. 8. 2019, č. j. MHMP 966664/2019. Proti tomuto rozhodnutí podali účastníci řízení odvolání, ve kterých požadují přezkoumání uvedeného závazného stanoviska OŽP ÚMČ Praha 5 nadřízeným orgánem.

MZe postupovalo dle ust. § 149 odst. 7 správního řádu, kdy odvolání v řízení dle stavebního zákona směřuje proti obsahu závazného stanoviska, proto si vyžádal (jako odvolací správní orgán) potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska, tj. od OCP MHMP.

OCP MHMP vycházel z těchto podkladů:

- 1) žádost MZe o změnu nebo potvrzení závazného stanoviska Úřadu městské části Praha 5 č. j. MZE-15855/2023-15111, sp. zn. 59VH20895/2019-15111 ze dne 20. 3. 2023,
- 2) závazné stanovisko OŽP ÚMČ Praha 5 č. j. MC05110649/2018/OŽP/Křeh ze dne 8. 10. 2018,
- 3) rozhodnutí vodoprávního úřadu – OCP MHMP č. j. MHMP 966664/2019 ze dne 6. 8. 2019, kterým bylo vydáno společné povolení stavby vodního díla „Plavební komora Praha – Staré město“
- 4) odvolání účastníků řízení (Spolek Zdravý rozum, Městská část Praha 5),
- 5) vyjádření stavebníka k podaným odvoláním,
- 6) spisový materiál OŽP ÚMČ Praha 5 k vydání závazného stanoviska z hlediska kácení dřevin.

Napadené stanovisko bylo vydáno na základě ust. § 8 odst. 6 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, podle kterého je ke kácení dřevin pro účely stavebního záměru povolovaného v územním řízení, v územním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí, ve společném územním a stavebním řízení nebo společném územním a stavebním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí nezbytné závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Toto závazné stanovisko vydává orgán ochrany přírody příslušný k povolení kácení dřevin. Povolení kácení dřevin, včetně uložení přiměřené náhradní výsadby, je-li v závazném stanovisku orgánu ochrany přírody stanovena, vydává stavební úřad a je součástí výrokové části rozhodnutí v územním řízení, v územním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí, ve společném územním a stavebním řízení nebo společném územním a stavebním řízení s posouzením vlivů na životní prostředí.

Závazné stanovisko se týká kácení těchto dřevin rostoucích na pozemku parc. č. 5072/1, k. ú. Smíchov:

- 1 ks bříza bílá (*Betula pendula*) o obvodu kmene (ve výčetní výšce 130 cm nad zemí) 106 cm,
- 3 ks lípa srdčitá (*Tilia cordata*) o obvodech kmene (ve výčetní výšce 130 cm nad zemí) 240 cm, 126 cm a 186 cm

Dále byly v závazném stanovisku OŽP ÚMČ Praha 5 stanoveny podmínky kácení – kácení je možné až po vzniku práva provést uvedený stavební záměr podle stavebního zákona; kácení je možné pouze v období od 1. 10. do 31. 3. 2023. Byla stanovena náhradní výsadba v celkovém počtu 25 ks lip malolistých na pozemcích parc. č. 5062/3, 90, 31, 57/2, všechny v k. ú. Smíchov, a povinnost zajistit následnou péči o vysazenou náhradní výsadbu po dobu 5 let ode dne provedení náhradní výsadby.

Proti rozhodnutí speciálního stavebního úřadu ve společném řízení podalo odvolání celkem 5 účastníků řízení, z toho ve dvou případech směřovalo odvolání též proti závaznému stanovisku OŽP ÚMČ Praha 5. Účastníci Spolek Zdravý rozum a městská část Praha 5 podali textově shodné odvolání, ve kterém konkrétně uvádí, že povolení ke kácení stromů bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Dřeviny povolované ke kácení rostou na Dětském ostrově a v Územně analytických podkladech je uvedeno, že „Výstavba plavební komory Praha – Staré Město (Z-DV-8) je sice formálně střetem s ÚSES, pokud však nedojde k významným zásahům do břehových porostů na Dětském ostrově, nepůjde o střet reálný.“ Odvolatelé dále uvádí, že v závazném stanovisku není žádná zmínka o této podmínce plynoucí z územně analytických podkladů, takže není zřejmé, zda toto kácení vyhovuje výše uvedené podmínce.

OCP MHMP si vyžádal od OŽP ÚMČ Praha 5 spis ve věci vydání závazného stanoviska ke kácení dřevin. Ze spisu vyplývá, že žadatel (Povodí Vltavy, státní podnik) požádal o vydání závazného stanoviska dne 5. 9. 2018.

Ke kácení dřevin rostoucích mimo les je v souladu s ustanovením § 8 zákona o ochraně přírody a krajiny nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat jen ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Správní orgány rozhodující na úseku ochrany přírody a krajiny jsou povinny především střežit veřejný zájem na ochraně životního prostředí a vyvažovat jiné zájmy, které mohou být protichůdné k

tomuto veřejnému zájmu. V případě rozhodování o povolení kácení dřevin orgán ochrany přírody musí objektivně posoudit a náležitě odůvodnit, zda zájem na pokácení dřevin převyšuje konkurující veřejný zájem na jejich zachování. Správní orgán přitom váží estetický a funkční význam dřevin na straně jedné a závažnost důvodů pro jejich pokácení na straně druhé, aby mohl rozhodnout, jestli pokácení dřevin povolí, případně i rozhodnout o uložení náhradní výsadby a následné péči o ni, je-li to vzhledem k místním poměrům možné, s cílem dosáhnout přiměřené kompenzace vzniklé ekologické újmy. Zda důvody uvedené v žádosti o povolení kácení jsou závažné, je nutno vždy vztahovat k ochraně jiných veřejných nebo individuálních zájmů. Vyhodnocení vztahu ochrany dřevin a ochrany těchto jiných zájmů je pak nutno provést v rámci rozhodovací činnosti.

Stejně požadavky je nutno vztáhnout i na případy, kdy není vydáváno orgánem ochrany přírody samostatné rozhodnutí ve smyslu ust. § 67 an. správního řádu, ale je vydáváno závazné stanovisko dle ust. § 149 správního řádu.

Při vydání napadeného závazného stanoviska bylo postupováno dle ust. § 8 zákona o ochraně přírody a krajiny a žádost byla posouzena dle vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, v platném znění (dále jen „vyhláška o ochraně dřevin“).

Podle vyhlášky o ochraně dřevin má žádost o závazné stanovisko obsahovat vedle obecných náležitostí podání podle správního řádu též

- a) označení katastrálního území a parcely, na které se dřeviny nachází, stručný popis umístění dřevin a situační zákres,
- b) doložení vlastnického práva či nájemního nebo užitelského vztahu žadatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, včetně písemného souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li žadatelem vlastník pozemku; to neplatí pro žádost o povolení kácení dřevin nebo o závazné stanovisko ke kácení dřevin v souvislosti se záměrem, pro který je zvláštním právním předpisem stanoven účel vyvlastnění,
- c) specifikaci dřevin, které mají být káceny, zejména druhy, popřípadě rody dřevin, jejich počet a obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí; pro kácení zapojených porostů dřevin lze namísto počtu kácených dřevin uvést výměru kácené plochy s uvedením druhového, popřípadě rodového zastoupení dřevin a
- d) zdůvodnění žádosti.

Žadatel je vlastníkem pozemku, na kterém dřeviny rostou, tedy nebylo třeba dokládat souhlas vlastníka s kácením. Jako specifikace dřevin, jejich umístění a zdůvodnění žádosti sloužily tyto dokumenty: C.5.1 Situační výkres kácení zeleně, E.6 Dendrologie (zpracoval V. Škopek, září-říjen 2017). Spis dále obsahuje zápis z ohledání na místě ze dne 25. 9. 2018, ve kterém jsou stručně popsány dřeviny, a to v souladu s dendrologickým posouzením V. Škopka.

OŽP ÚMČ Praha 5 v závazném stanovisku popsal všechny 4 dřeviny, jejichž kácení je požadováno, kdy uvádí, že dřeviny č. 9 a 10 jsou v místě plánovaného schodiště v ohradní zdi a dřevina č. 14 roste v místě plánované strojovny uzávěru plavební komory. Shrnuje, že stromy jsou jednoznačně v kolizi s plánovanou stavbou.

K tomu OCP MHMP uvádí, že z předložených podkladů neshledal, že by bříza pod označením č. 1 byla v kolizi s plánovaným záměrem, a dále u lip č. 9 a 10 z výkresu též nevyplývá, že by byly v přímé kolizi s umístěním plavební komory. Stanovisko u nich uvádí, že jsou v místě

plánovaného schodiště v ohradní zdi. Ze situace však vyplývá pouze to, že jsou v blízkosti zdi. Tento rozpor by měl být odstraněn. Lípa č. 10 roste dle situace cca 80 cm od ohradní zdi schodiště. Vzhledem k blízkosti stavby dojde pravděpodobně k likvidaci kořenů cca 80 cm od kmene, což by mělo fatální dopad na stabilitu (nemluvě o odebrání podstatné části vyživovacích orgánů). U lípy č. 9 je vzdálenost od ohradní zdi cca 90 cm, ohradní zeď má v blízkosti kmene lípy končit, v tomto případě tedy nemusí být situace úplně stejná, ale zřejmě i zde by došlo k tak zásadnímu zásahu do kořenů, že by to mělo dopad na stabilitu stromu. Pouze lípa označená č. 14 je dle situačního výkresu umístěna v přímé kolizi se strojnou.

Dále OŽP ÚMČ Praha 5 v závazném stanovisku popisuje, co je úkolem orgánu ochrany přírody, totiž střežit veřejný zájem na ochraně životního prostředí a vyvažovat jiné protichůdné zájmy, objektivně posoudit a náležitě odůvodnit, zda zájem na pokácení dřevin převyšuje konkurující veřejný zájem na jejich zachování, anebo zda tomu tak není. Správní orgán má vážit estetický a funkční význam dřevin na straně jedné a závažnost důvodů pro jejich pokácení na straně druhé. V závazném stanovisku je teoreticky popsáno, jaký mohou mít obecně dřeviny funkční význam a čím je dán estetický význam dřevin. Co se týče závažnosti důvodu kácení, je ve stanovisku uvedeno, že stavební záměr plavební komora Praha – Staré město je v souladu s územním plánem.

OŽP ÚMČ Praha 5 uvádí, že vzhledem k tomu, že záměr je v souladu s příslušnými právními předpisy, posoudil uvedený důvod kácení dřevin jako závažný. Dále uvádí, že v rámci právní úvahy správní orgán porovnal oba zájmy (veřejný zájem na zachování dřevin a zájem na jejich pokácení) a dospěl k závěru, že objektivně posoudil a zdůvodnil převažující zájem na pokácení dřevin. Toto posouzení a zdůvodnění však OCP MHMP ve stanovisku postrádá. Absence odůvodnění této úvahy činí závazné stanovisko nepřezkoumatelným, tedy nezákonným. Zájem na pokácení dřevin je ve stanovisku vyjádřen pouhým konstatováním, že je stavební záměr v souladu s příslušnými právními předpisy. Není nijak argumentováno, proč by měla být stavba vůbec uskutečněna, zda navržené provedení je jediné možné, a proto je pokácení dřevin nevyhnutelné. Tyto argumenty by primárně měl správnímu orgánu předložit ve své žádosti žadatel, jelikož dle ust. § 4 odst. 1 písm. d) vyhlášky o ochraně dřevin má být žádost odůvodněna. Není úkolem orgánu ochrany přírody aktivně hledat důvody pro pokácení dřevin, ale tento správní orgán má předložené důvody pro kácení objektivně posoudit a porovnat je s veřejným zájmem pro jejich zachování. Pro tuto úvahu je též nutné vyhodnotit funkční a estetický význam předmětných dřevin. Vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin v závazném stanovisku považuje OCP MHMP též za velmi obecné a nedbalé.

Dle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny může orgán ochrany přírody ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. V odůvodnění závazného stanoviska je tedy nutné uvést, zda pokácením dřevin vznikne ekologická újma, a pokud ano, tak jak dospěl správní orgán ke stanovení přiměřené náhradní výsadby. V tomto bodě musí OCP MHMP konstatovat, že vyhodnocení ekologické újmy a úvahu o přiměřenosti náhradní výsadby v závazném stanovisku postrádá, což jej činí nepřezkoumatelným. Bylo povoleno pokácet celkem 4 ks stromů a byla uložena náhradní výsadba v rozsahu 25 ks stromů. V odůvodnění závazného stanoviska není uvedeno nic o vzniklé ekologické újmě a žádná úvaha o přiměřenosti uložené náhradní výsadby, kterou by mohl OCP MHMP přezkoumat. Je pouze uvedeno, že OŽP ÚMČ Praha 5 vycházel při jejím stanovení ze zdravotního stavu dřevin určených

ke kácení. Zdravotní stav je přitom popsán poměrně nepříznivě, i když dle názoru OCP MHMP jde v případě lip po stránce zdravotního stavu o průměrné dřeviny. Přiměřenost náhradní výsadby je tak též nepřezkoumatelná.

Náhradní výsadba byla uložena na pozemcích jiného vlastníka než žadatele – na pozemcích městské části Praha 5. Náhradní výsadbu lze uložit na pozemcích, které nejsou ve vlastnictví žadatele o kácení, jen s předchozím souhlasem jejich vlastníka. Takový souhlas ve spise není doložen. Je ovšem možné, že byl doložen v řízení u vodoprávního úřadu, jelikož v jeho rozhodnutí je městská část Praha 5 uvedena jako účastník řízení z titulu ukládané náhradní výsadby. Přesto by však OCP MHMP doporučoval orgánu ochrany přírody, aby byl tento souhlas z důvodu ochrany vlastnického práva tohoto vlastníka doložen již před vydáním závazného stanoviska.

Z výše uvedených důvodů OCP MHMP závazné stanovisko zrušil v přezkumném řízení jako nezákonné. OŽP ÚMČ Praha 5 tedy následně vydá nové závazné stanovisko, ve kterém bude postupovat dle zákona o ochraně přírody a krajiny a vyhlášky o ochraně dřevin. Orgán ochrany přírody vyhodnotí konkrétní funkční a estetický význam jednotlivých dřevin, popíše a vyhodnotí tvrzený závažný zájem na pokácení dřevin (včetně popisu stavby a konkrétní kolize dřevin s plánovanou stavbou) a pokud bude závazné stanovisko souhlasné, vyhodnotí ekologickou újmu vzniklou pokácením dřevin (viz Metodický pokyn OCP MHMP ke sjednocení postupu orgánů ochrany přírody při povolování kácení dřevin rostoucích mimo les ze dne 18. 1. 2018 s aktualizací ke dni 1. 10. 2021) a v návaznosti na ni uloží náhradní výsadbu, jejíž přiměřenost v odůvodnění stanoviska řádně zdůvodní. OCP MHMP upozorňuje na právní úpravu správního řádu, podle které je lhůta pro vydání závazného stanoviska stanovena na 30 dnů (případně je možno k ní připočítat dobu až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ohledání na místě nebo jde-li o zvlášť složitý případ – viz. ust. § 149 odst. 4 správního řádu). V uvedeném případě se lhůta počítá od doručení tohoto rozhodnutí adresátovi (žadateli).

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.

RNDr. Štěpán **K y j o v s k ý**

ředitel odboru

Odbor ochrany prostředí

Podepsáno elektronicky

Rozdělovník

1/ Doručuje se:

- **Aquatix a.s.**, Botanická 834/56, Veverčí, 602 00 Brno, IČO: 46347526, IDDS: ghccgrc
(jako zástupce Povodí Vltavy s.p.)

2/ Na vědomí:

- Úřad městské části Praha 5, odbor ochrany životního prostředí, nám. 14. října 4, 150 22
Praha 5 (DS – IČO: 063631) (k č.j. MC05/110649/2018/OŽP/Křeh)
- Povodí Vltavy s.p., Holečkova 3178/8, Praha 5, IČO: 70889953, IDDS: gg4t8hf
- Ministerstvo zemědělství, DS: yphaax8 (k č.j. MZE-15855/2023-15111, sp. zn.
59VH20895/2019-15111)

3/ Spis